

R. Hogerbeets, Van het aenlegghen ende volvoeren der processen voor de respective hoven van justitie in Holland

<https://hdl.handle.net/1874/18778>

15
16

R. HOGERBEETS,
Van het aenlegghen

WB 643. ende volvoeren

DER PROCESSEN,

Woor de Respectieve Hohen van Justitie in Holland.

Ghedrukt te HAERLEM,

By Adriaen Roman/ Boeckdrucker, aen't Sand, by
het Stadhuys, inde Her gulde sparsze. 1631.

R. HOOGERBEETS.

Van het aenbangingen

DER PROCESSEN,

Et, de

Foro Competenti.

DEN Aenlegger die raetsaem vind Competens
Index judicatur.
de voldoeninge van sijn gerechtichepd in rechten te berfolgen / moet sulcks doen ter plaetse / ende vooz de Rechter daer toe competent ende bequaem wesende / ofte anders werd hem by sijn partie voozgeworpen een declinatoire exceptie tot renbov / ende hy werd gerondenmeert inde kosten.

De bequaemhepd van den rechter werd geoordeelt uyt de Ex natura
actionis et
concessa potestate.
natuer bande actie. ende na de macht die hem gegeven is.

Alle reele ende erfelicke saken moeten ter eerster instantie / In realibus
Privilegium
Maria
1476.
na ouden herkomen / bericht werden binnen den ambachte / ende ter plaetse / daer het erf gelegen is.

In personele actien moet den aenlegger sijn actie institueren ter plaetse daer sijn partie is wonende. In personali-
bus Rationes
redduntur
ubi negotium
gestum
est l. 9.
Clausula
prorogatio-
nis.

Ende hoewel by 't achtste Artijckel bande Instructie gesept werd / datmen vooz 't Hof agheren mach ter eerster instantie uyt obligatien / inhoudende prorogatie van jurisdictie / soo is nochtans 't selve expresselick verboden by 't Privilegium van vrou Maria Anno 1476. In houdende dat den Raed gheen kennisse nemen sal inde eerste instantie van saken die tot kennisse van steden ende dorpen behooren te sijn / ende is ghestatueert dat de inghesetenen van eene Stede malkanderen ter eerster instantie / om wat waerlicke saecke dat het sy / betreken sullen vooz den Gerechte der selver Stede ende niet vooz

der/ noch oock tot geenen anderen gherechte noch plecke/ wte-
 genomen leengoederen/ die ter eerster kennisse gaen/ daer die
 na rechten ende guden hercomen * behooren.

Welck nu
 is aen 't Hof.

Doorts is oock b^e Hertoch Willem van Beyeren a^o. 1352
 expresselijck geordineert/ dat twe persoonen in Rinland woe-
 nende malkanderen niet mogghen doen arresteren/ betrecken/
 of verdagen ter eerster instantie voor eenighe Rechteren/ ofte
 Dierscharen buyten de Bailliuschappen van Rinland/maer
 dat sy sulc gehouden zijn te doen voor de Dierscharen onder de
 welke de gedaechde zijn residerende/ ofte voor den Bailliu als
 hooft-officier/ ende nergens anders op de boete van thien pon-
 den/ die hebben die van Leyden nu eenighe jaren gheleden in
 haer Stad mede gheordineert/ soo dat die clausule van proro-
 gatie van Jurisdictie onder de Inwoonders niet en werd ghe-
 practiseert: doch 't Hof houd hem aen den voorsz. 8. Artijckel
 vande Instructie.

Keijserliche
 Reut.

Arresten.

Mynsing
 Cent. 2.
 observ. 65.

Stati actien

Instruct.
 art. 12.

Arresten sonderen mede jurisdictie/ dan werden afgedaen
 onder cautie de judicio siti, ende mogen niet ghebruyckt wer-
 den by de gheenen/ die onder eenen daeghelijckschen Rechter
 woonen/ ten waer dat pemandt was ' suspectus de fuga.

In den 8. Artijckel van de Instructie werden ghesteldt de
 saecken daer van rauwelijck/ ofte ter eerster instantie de ken-
 nisse te Hobe komt/ als van des Graeffelijckheijds hooghe
 bysheden ende gherechticheden voor te staen/ ende te mainte-
 neren/ van domeynen te rechten/ * te versien dat de machteige
 den minderen gheen overlafst aen en doen/ alle wegghen van
 seften tusschen Edele ende Sceden te beletten/ van injurien
 gheprivilegieerde persoonen aenghedaen/ conclusien/ ende ex-
 actien van Officieren/ van Privilegien/ Item van deuchdes-
 lichheijde van Keuren/ Coustumpen/ ofte Hercomen: Men
 mach oock ter eerster instantie ten Hobe wte haere Obligatien
 roepen Edele ende Officiers/ Item andere/ wte kracht van
 de voorsz. clausule van prorogatie van Jurisdictie. Oock mo-
 gen daer ter eerster instantie ingestelt werde alle possessoire sa-
 ken/ ende onbesaerde kinderen/ weduwen/ wesen en miserable
 personen

personen mogen hare debiteurs aldaer mede roepen / ten ware
sy by transport aende schuld gekomen waren.

Oock mach 't Hoff kennisse van saken nemen / als van alle
expresen verjaert ende ongecorrigeert sijnde / nochtans seyt het
Privilegie van de Keyserinne Margriete / ao. 1346. dat nie-
mand van des Graven wegen mach aengesproocken werden
van eenige saken die aen syn lijf gaen / die naer jaer ende dach
onberecht geweest hebben / het en waere die geene die van des
Graven wegen met recht ende bonnisse balling gelept waren /
(uptgeseyt moort / moortbrant en dieften.) Ook werden ten Ho-
ve versocht en ingestelt alle saken daer in men comt in cas van
reductie van uytspreecken : cum reductio sit appellandi quaedam
species, l. non distinguemus, 32. § 14. ff. de recept. qui arb. tametsi
variant D. D. Mynl, cent. 2. observ. 6

Instruct.
art. 8.

De Jurisdic tie van den hoogen Raed is kennisse te nemen
van saken van appel van 't Hoff / ofte oock omisso medio in ma-
terie van d'ncagie / daermen 't Hoff mach overklaen / &c.

Jurisd. supre
mi concil.
Instr. van
den hooghen
Raed. Art.
18. 21. 22.
Artick. 18.
Art. 19.

Tusschen twee bremde kooplyuden.

Materien possessor ende saecken daer in nae rechten geen
appel en valt.

Saecken van See vaert begrepen inde O'donnantie van
See rechten.

Art. 20

Benefitien van inventaris.

Kelivementen van contracten / sustantiele en extra-
judiciele beswarentissen in hebbende / met committi-
mus.

Handamenten van cessie / met committimus.

Artic. 23.
Huc pertinet
tit. cod. ubi
et apud que
cog. rest. in
integrum,
&c.

De Jurisdic tie van
den hoogen Raed is
oock
Te verleenen alleen.

Als in eene sake verscheyden persoonen verbonden sijn / die
onder verscheyde Rechters ende diverse quartieren wonen /
dan is het toeghelaten de selve al te samen ter eerster instantie
voor 't Hoff van Hollandt / tanquam ad communem judicem, te
verdaghen / ne continentia causae dividatur, ende geene verschey-
den of contrarie sentencien in eene saecke gewesen werden / sic
vendedor in materia evictionis (in cas van garand) emptoris ju-
dicem sequitur, l. venditor 49. ff. de judiciis mynl, centur. 1. obl. 4.

Vbi cœptum est semel iudicium, ibi & finem accipere debet. 1. ubi acceptum 30. ff. iud. en̄ so pemand om een saecke by den selfden aenlegger elders mede verdagvaert wert/ die behelpt hem met d'exceptie van litis pendentie, concluderende ten sijnē van niet ontfaenckelick/ ende tot absolutie vande Instantie cum expensis.

Doch aler in eerste saecke is ghelirifcontesteert/ bermach den aenlegger de aengebängen instantie/ soo hy sulchs raetsaem bind te renuncieren / midts betalende de kosten/ ende de saecke wederom aenleggen ter plaetsen / ende in manieren/ als hy voor hem dienstig bind.

Maer de lirifcontestatie en mach hy tegens wil van sijn partie sulchs niet doen / om dat alsdan beyde partijen verstaen werden inden Rechter bewillicht / ende hen het oordeel vande selve onderwoopen te hebben.

Voor bereydinghe tot het aenleggen van een processe voor 't Hof van Hollandt.

Requeste.

Voor eerste word ingestelt een requeste / de welke (gelijck oock alle volgende schriften) by een Advocaet moeten gheteyckent sijn/ daer van in ende naer de ghelegenheyt van de saecke voorgehelt / en̄ by de conclusie, provisie van lussitie versocht werd / die tot becomingshen ende voorszand van den suppliant's goed recht is dienende.

Apostille.

Dese requeste werd by een Procureur ghepresenteert; ende de Commissarissen vande Rolle/ ofte in sware saken 't Collegie van Rade verleenē daer op soodanige Apostille / als nae rechten ende stile vande hobe bevonden werd te behooren.

Mandament.

Oyt dese werd het mandament by den Griffier of een van de secretarissen van 't Hof geextendeert / waer van het dispositief houd/ eerst pzeijns bevel om 't geeschte te voldoen/ twelck daer nae werd gemodificeert met dese clausule justificatoire, ten waere hy eenighe reden had ter contrarie/ die hy gehouden sal sijn

sijn hoor desen Hobe te verklaren/ tot sodanigen/ dage/ als by den exploctier sal werden geprefigeeri.

Doch in saken de non offendendo, Saubegarde/ ende dier gelocke/ werden de bevelen verleent precijs/ & sine hac clausula justificatoria, de quibus vide Gacl lib. 1. observ. 13. 14. & 16.

Rebel precijs.

Atem in saecken daer periculum is in mora, alst daer van summarie gebleecken is/ werden somtyds verleent precijse bevelen penael/ tot seckere korten dagen toe/ om alsdan gehoozt te werden; gelijk mede andere negatibe interdicten van niet hoorz te procederen/ mede tot seckere daghen toe/ tot discretie van den Hobe.

Mandament penael.

Clausula compulsorialis werd mede somtyds versocht als de laege Rechters/ of haere secretarissen wepgerich sijn de vonnissen ter laeger bierschazen gewesen upt te geben.

Clausula compulsorialis.

Als pemand by't verleenen van een mandament van 't Hof meent gegrabeert te sijn/ mach van de concessie van dien appelleren/ ende tot justificatie van syne appellatie syne grieven aenden Hobe overleveren/ daer by hy de rebocatie van 't verleende mandament is versoekende.

Appellatie van concessie van mandament.

Doch machmen by een antidotale request 't Hof versoeken van sodanige provisie/ als men byest tot infractien van privilegien/ ofte pemand's merckelicke beswaeruisse soude moghen veriocht werden/ niet te willen verleenen.

Antidotale request.

De mandamenten werden ghestelt in handen van en deurwaerder om gheexploicteert te werden na haere forme ende inhoudend/ prefigerende den gedaechden eenen gesetten dag om hoor den Hobe te compareren/ ende te verklaren sijne redenen van oppositie/ latende hen coppe van den mandamente / ende aentepkeninge van den gesetten dach.

Hoe de mandamenten gexploicteert werde.

Ende soo het dispositief mede mentioneert van ten daghe dienende/ eenich provisioneel versoek te willen doen/ het sy van namptissement/ ofte anderen/ soo moetmen aen den gedaechde mede behandigen coppe vande instrumenten/ daer op den imperrant sijn provisie meent te sonderen/ op dat den ghe- daegde daer op mach gereet komen/ anders en is hy niet ghehouden

Om provisioneel versoek te doen.

3 Van't aenbangen der Proccessen

houden op de proibisie ten dage dienende terstondt te antwoorde/ maer neemt op alles dach van beraed.

Inthmatie. Het exploit van citatie in voeghen boorz. gedaen / ende de Rechters die 't bonnis gewesen hebben gheintimeert wesende of sy haer bonnis mede begheeren te sustineren/ is den Deurwaerder ghehouden sijn relatie aen het mandament te anneren/ ende 'tselbe den impetrants Procureur goeds tijds te be-handighen/ ten eynde hy de presentatie daer van op de Rolle van den bestemden dach/ inde Griffie mach doen aentepcken/ 'twelck oock des ghedaechdes Procureur doen mach/ jae oock den betepckenden dach by mandament van anticipatie boorzomen/ soo hem den dach te langh valt/ ende hy dooz ver-trecken soude werden beschadicht.

Debitis. Als yemandt heeft diverse debiteurs/ die 't zy prorogatie van jurisdictie/ ofte anders ter eerster instantie ten Hobe moghen gedachvaert werden/ soo impetreert men een Generael mandament/ 'twelck men debitis noemt/ tegen alle de gheenien die den Deurwaerder in gheschifte sullen overghelevert werden: ende dit machmen een jaer lang gebruiken/ ende daer na ist krachteloos.

Introitus, ende hoemen tegen defail-lanten procedeedt.

Default.

De saecken op den bestemden dach op de Rolle ghe-presenteert ende gheroepen sijnde/ soo de ghedaechde als dan niet en compareerde/ ofte yemandt ghemachticht van sijnen't wegen sendt/ versoekt den impetrant default tot soodae-mige profften als na rechten/ ende de instructie mede-brenghet/ als hy exempel dooz 't proffyt van

In saken van appel/ soo den Impetrant de inhi-bitie maer verleent is tot seckeren dage toe/ de ge-daechte niet comparerende/ werd de selve gheconti-nueert tot de antwoorde toe.

In gelijker voegen werden mede gerontinert de bevelen

bevelen penael/ die ad certum diem verleent waren.

In rau actie de verlijder van obligatie geroepen sijnde om te betaelen de somme die hy schuldich is/ niet comparerende wert de obligatie gehouden vooz bekent/ ende den defaillant ghecondemneert de gheepschte penninghen te namptiseren onder cautie de restituendo, indien namaels bebonden werd sulcx te behooren/ registren ende schuld-boecken ghesierck by affirmatie/ werd op 'teerste default mede verkrengen namptissement.

En citatie werd maer gerequireert in materie van Executie. Instr. art. 113.

Interiment van cessie.

Om declaratie van kosten ober te nemen.

Arrementsen van processen aen te nemen. H. R. 247. twe defaulten seyt d' Instr. 114.

Item naer de luijconrestatie werden partjen verseecken van 'tgheene daer toe den dach dient/ soo sy default doen. H. R. 254.

Eerste default

Ende op 'teerste default werd altyd den defaillant verseecken van alle exceptien declinatoire/ ende hem vergunt een ander citatie met de kosten.

Tweede default.

Als men agheert teghens d' erfghenaemen van de geene die de obligatie verleden heeft/ dese werden op het tweede default gerondemneert te namptiseren/ ende een derde citatie in ras van garand tegens den derden. Instr. artijckel. 115.

In alle saken werdmen verseecken van alle exceptien dilatoire/ ende vergunt en derde citatie.

Derde default.

't Hofijt van 't derde default is datmen verseecken werd van alle exceptien peremptoire/ ende werd vergunt een vierde citatie ex superabundanti.

Vierde default.

De vierde citatie ghedaen sijnde/ ende den ghe-daechde noch niet comparerende/ wert den Impetrant gheadmitteert sijn Intendit ober te leggen/ niet de verificatien daer toe dienende/ om het selfde ghesien by den Hove ghedisponneert te werden na behoozen.

Indien den epscher sijn epsch niet bolwijst/ werden de defaillanten

10 Van 't aenhangen der Processen

lanten wel gheabsolbeert van den eysch/ maer ebenwel gecor-
denneert inde kosten propter contumaciam, Instructie artige-
kel 108.

Comparuit. Soo den Impetrant ofte eyscher ten dage dienende niet en
compareert/ ver soeckt den ghedaechde in ran actie tegen hent
Comparuit, ende boozt tyzofyt van dien absolucie bande instan-
tie met de kosten. In cas d' appel werd het appel verclaert de-
serr/ende de appellant gecondemneert inde kosten ende boeten
H. R. 225.

*Hogen Raed
artijckel 225*

*Purge van
default.*

Als de defaulten werden ghedecerneert/ wordt altemet ver-
socht ende toeghelaeten/ datmen die noch sal purgeren mogen
binnen seckeren tyd: oock machinen daer nae noch ghehoort
worden teghens de exploitien. Inst. art. 122.

Primus Actus.

*Den eyscher
moet ten da-
ge dienende
gereet wesen*

Bende de partijen ten bestemden daghe compareren
Bde in Rechten/ moet den Procureur van den eyscher/ ofte
impetrant ghereede sijn / als partye sulcks begheerde / om
eysch te doen/ ende conclusie te nemen/ sonder te moghen ver-
soecken dilay by default te purgeren/ absentie van Raeden of
andersints/ ten waere om merckelijcke redenen/ ende mits re-
funderende de kosten van den retardemente/ sulcks als daer
vallen. H. R. 179.

*Dilayen
H. R. 179.*

*Antwoord
op provisie.*

De Dwaerder ofte ghedaechde moet op de provisie daer op
hy ghedachvaere is/ ten dage dienende antwoorden sonder ee-
nich dilay te nemen/ ten waere hem de copien niet geleverd en
waeren/ daer op den impetrant sijn provisie wilt sonderen.

*Ordinacis
termijnen
van dilay,
1. Dach van
beraed.
2. Absentie
van raede.
3. Bersteck*

Ten principalen heestunen gheemeenlijck dese drie ordinae-
ris termijnen van dilay/ dach van beraed/ in een peggelijcke
saecke eens absentie van Raede/ ende versteck/ ende als deese
termijn is expirerende/ versoektemen prolongatie van 't ver-
steck: ofte wordt dat onsept datmen 'selve noch sal moghen
purgeren/ binnen seckeren tyd ut supra dictum est.

1797

62

Gheen

Gheen saecke machmen op de Rolle roeyeren ofte in state stellen/ sonder expres consent van partie. *Instr.* 70.

Regere et in state statu.

De gedaechde booz ende aleer te antwoozden heeft te letten of hem eenighe exceptien declinatoire ofte dilatoire dienstig sijn/ want simpelneken dach van beraed om te antwoozden besoeckende/ sonder daer per by te boegen/ ofte te excipieren / of contrarie conclusie nemende wordt verstaen in den Rechter te be-willighen / daer mede hy dan van sijne declinatoire ende dilatoire exceptie / quae ad iudicium pertinet, verstecken is.

Exceptio declinatoire et dilatoire.

Alle exceptien peremptoire moeten t'effens ende t'eenemael gheproponeert worden/ met de principael conclusie van antwoozde/ begheerende Recht by ordne/ uytghesonderde van Kenbooy / litis-pendentie en litis-finite, by welke exceptien men alleen mach persisteren/ wel verstaende dat daer mede onder begrepen is transactie ende uyspraecke van arbiters / midts dat daer van blycke by publycke instrumenten/ ofte de eygen hand van partie.

Exceptio peremptoire.
Instr. art. 88.

Van ghelyken soo moet de ghedaechde booz te antwoozden acht nemen / of hy oock gherechticht is eenighe reconventie te ghen den Impetrant te moghen doen/ want deese moet mede ante litis-contestationem, ofte immers eer het appointement dispositief ghenomen is/ inghesteldt ende voldaan sijn/ soo men anders begheerde dat sy de prorogatie hebbe/ om met de conventie pari passu ghetermineert te werden.

Ampliat.
Art. 2.

Reconventio.

Als de saecke daer toe ghedisponneert is datmen by de antwoozde soekt eenige provisie ofte concludeert tot approbatie ilico van t' bonnis in questie/ item in materie van desertie / of dierghelycke / soo wordt de saecke daer op mondelingh by de Advocaten bepleet / ende by Commissarissen ghedisponneert sulck sy meenen ter materie te behooren / t sy definitivelick / t sy ofte by provisie : by welck appointement soo peinant van partijen hem beswaert bind/ mach daer van (staende de Rolle) versoeken reauditie/ aen't Collegie van den Raede en daer concluderen tot retractatie van t' gegeven appointement/ partie tot approbatie/ ende soo t' Hoff disponerende het appointement

Versoeken ghe dan provisie/ etc.

appointement

Reauditie.
Instr. art. 50.

tement approbeert/ word den Requirant van reauditie/ mede ghecondemneert in een kleyn boete/ ende inde kosten.

Litis-contestatio.

De antwoorde gedaen / ende sulcx met de genomen contrarie conclusie gelitiscontesteert sijnde / en machmen daer in naderhandt niet veranderen/ dan onder benefitie van Request cibyl / daer toe vande Hooge Opperheyt gheinperreert.

Voldinghen op de Rolle.

Ende na datmen voorts op de Rolle termijn gehouden heeft om te repliceren ende dupliceren / soo wordt daer mede verstaen de saecke op de Rolle voldonghen / ende in die state gebracht te sijn om de selve voorts voor den Hove te beschryven.

Secundus Actus.

Appointe-ment dispositif.

Hier op volcht dan decretum Iudicis circa litis ordinationem, ende Commissarissen vande Rolle verclaeren/ hoemen de saecke voorts beschryven sal / daer in tweederley appointementen dispositif ghegeven werden.

By memorien.

By d'eene werd gheordineert datmen schryven sal by memorien ende adbertissementen van Rechten / ende dienen van acten ende munimenten / welck ghebruyckt werdt / soo wanneer t'gheene daer van de questie is / in Rechten is consistende / seu quando status causæ legitimus est, seu judicialis.

An septem.

By de andere soo wanneer status causæ is conjecturalis, ende de selve in septen bestaet / werden partijen by Commissarissen ghereguleert in Septen / ende gheordineert te schryven by epsch antwoord / replijck ende duploek / ende productie te doen.

Optie van den epscher etc. Hogen raed art. 170.

Doch in deesen wordt den epscher optie ghegheven hoe hy schryven wil / ten waere de ghedaechde tot sijnen pergeule wilde nemen dispositif / te dienen by memorien.

Dienen van memorien / acten ende munimenten. Inventaris Calendrier.

De Procureurs hier in dienende op de Rolle van haere memorien / mit gaders van acten ende munimenten tot verificatie vande selve / leveren haere saecken over ten buffet behoorlijck ghesurneert / onder eenen pertinenten Inventaris / die ghemaeckt wordt mit des Advocaets Calendrier / ende nemen van elckan-

elckanders memozen/ acten ende munimenten copie om daer op te schryben by Additien/ die partjen malkander niet communiceren/ maer den Gziffier behandighen/ om in hare sack ghescecken te worden/ ende soo vemand van sijn Additien by den Gziffier vermaendt d' selve niet en levert/maer soeckt met het ophouden van dien de saeck in treyn te houden / worde op sijn Inventaris/ booz het Artijckel/ daer in hy steldt de Additien over te legghen/ defunt gheteyckent/ ende sonder daer nae langer te wachten procedeerdt men tot uyttinghe/ ende terminatie vande saeck/ alsoo oock sonder d' selve het proces met hec dienen van memozen/ acten ende munimenten/ ende concluderen in Rechten/ verstaen word ghebracht te sijn in state van wijfen.

Additien.

In saecken daer in men gereguleert is in septen dienen partjen op de Rolle vervolgens van den ersch/ antwoord/ replijck ende duplijck/ ende tselve gedaen wesende hersecken tijdt om de productie te mogen doen/ daer toe ordinaerlijck drie bilapen ghegheben worden/ die om redenen dickwils worden gheprolongheert.

Te dienen van Schijfuren in materie van septen. Tijdt van productie. H. Raedt art. 184.

Men mach oock wel hersecken sijn partje te moghen herdaeghen om in persoon eenighe geposeerde septen booz Commissarissen te komen beantwoorden/ by eede per verbum credit vel non, twelck by rHoff om eenighe consideratien wel worde gheacordeert/ ende soo de ghedaechde defaillant blijft/ worden de septen ghehouden booz bekend/ dit gheschiedt nu selden eertijds placht het een ordinaris stijl te sijn/ datmen alle partjen Schijfueren by responsive beantwoordinge dede/ twelck men nu niet en ghebruyckt/ om dat de saecken daer dooz weynich of niet geordert worden.

Te responde ren op artijckelen Credit vel non.

Als den tijdt van productie ghekomen is/ werd een Commissaris van Enqueste gecommiteert (ofte by des eerstens overlyden/ absentie/ indispositie/ &c. een anderen in sijn plaetse ghesurogeert) booz de welke de ghetuygen die men wil produceren/ op seckeren dagen worden ghedachbaert/ ende partje of sijn Procureur gheinsinueert/ op dat sy op het beeedigen

Commissaris van Enqueste.

Daginge van getuygen. Infirmatie van partjen Procureurs.

Billet.
Contra. in:
interrogatorijs.

gen der ghetuygen mede moghen present sijn/ ende word oock aende selbe obergelevert een billet/ inhoudende de Artickelen daer op de ghetuyghen sullen werden ghehoort/ ten eynde sy sulckx goet bindende/ daer op hare contrainterrogatorien moghen in stellen/ om de ghetuygen daer op mede te doen onderbragen.

Verhozinge
van getuyge

Ten gheprefigheerden dage als de ghetuyghen ghehoort werden/ doet de Commissaris hem vooz eerst exhiberen de acten/ daer by blyckt dat den producent noch ende loopt om sijnne productie te doen: daer nae word hem overghelevert de schriftelijcke Relatie van den Deurwaerder/ tot bewys dat de ghetuyghen behoortlyck ghedachbaerdt sijn/ ende partje of sijnne Procureur gheinsinueert is/ ten sijnne als vooren.

Soo de ghetuyghen onwillich sijn te compareren/ wordt teghens haer gheprocedeert volghens de Instructie: ende so sy compareren vermaent haer den Commissaris/ dat sy na haer beste wetschap ende kennisse de waerheyt verklaeren/ oeggeene haer sal voozghehouden worden/ ende daer op doen een eedt. Be-eedichte wesende/ worden sy in absentie van partjen hare Procureurs ende Advocaten neerstelijck onderbrageet op de voozghestelde septon/ ende de omstandigheden van dien/ oock op 'tgeen inde contra-interrogatorien daer toe soude moghen dienen/ soo verde daer eenige oberghelevert sijn/ alles in absentie van partjen.

Setal van
getuygen.
H. G. act. 31.

Op een sept machmen ten hooghsten gheen meer dan seben ghetuyghen hoozen wrgesent van saken die by turbe worden gheberificeert/ als costuymen/ vysheden/ ende dierghelijcke.

Enqueste ba
lembair.

Enqueste valetudinair is/ quando testes ante liris-contestationem vel coeptam, ad perpetuam rei memoriam, ghehoort worden 'twelck in Rechten toeghelacten wordt / quando timetur mois testium, qui sunt infirmi aut valetudinarij, vel quia timetur diuturna absentia, vel oblivio rei gestae, &c. ende hier in de informacie genomen sijnde/ word op de bewaernissen van dien by den Hobe ghedisponereet.

Remuniatie
van wsbu-
rien.

De Enquesten ter wederijden voltrocken wesende/ remunerieren

citren partjen op de Rolle van border productie/ ende verfoer- Overnighe
bende infor-
matie ofte
enqueste.
ken openinghe vande ghenomen informatie/ 't welck hem ge-
accordeert werd.

Daer nae schryben teghen elckanders ghetuyghen/ by Re- Reprochen.
prochen/ inhoudende *testium re futationem*, sonder datmen inde
selve mach poseren eenige sepreten/ redenen ofte middelen racc-
kende de p̄ncipale materie.

Tegens de reprochen schryft elck *ad testium suorum, ac testi-* Salbation.
moniorum confirmatione, by salbation/ of die sulx onnodich vint
renuncieert daer van/ ende na dat partjen voorts daer van op Conclusie in
Rechten.
de Rolle ghedient/ in Rechten geconcludeert/ ende recht ver-
socht hebben/ is daer mede gebracht deese saecke in staten van
wysen.

Doch daer na is partjen noch vergunt dat sy mogen ober- Advertisse-
ment.
legghen/ indien't hen goetd dunckt/ een advertissement/ ofte
notif van Rechten/ 't welck secreet ghehouden wordt/ sonder
partjen te communiceren.

De expedite van Justitie verfoeckten by billiet/ die in Sollicitatie
van sentent.
den eersten moeten ghetepckendt sijn by den Procureur van
den gheenen / die expedite verfoeckt/ op datmen weten mach
dat het proces/ 't welck men verbolcht/ ghefurneerdt / ende in
state van wysen ghesteldt is van soner syde / met de acte van
versteekinghe/ ende copie van procuratie van sijn wederpar-
tije.

Procedures op incidenten.

Almen buyten de ordinaris termijnen/ die tot beleve
van een Proces noodich sijn/ ende daer van hier vooren
mentie ghemaectt is/ eenich ander op de Rolle aen sijn par-
tije begheert te doen / moeten daer toe aen't Hoff Request
presenteren/ ende admiffie verfoecken : daer op word gheapo-
silleert/ fiat requeste in judicio, om partije daer op gehoozt/ daer
op ghedisponeert te worden na behooren.

Op alle verfoecken/ die by den requirant op de Rolle ghe- Dach van
beraet.
daen

daen worden/ mach partie nemen dach van beraed.

Consent van
den gherequi-
reerde.
Debat.
Appointe-
ment van ac-
ten te maken
ende volgen.

Soo den gherequireerde daer nae consenteert in 't versoek/
soo word den Requirant daer van verleent acte.

In cas van debath word by Commissarissen ghemeenlijck
van alles acten ghemaect/ ende tot den Prozesse geboecht/ om
in 't visiteren van dien sulck regard daer op genomen te wor-
den/ als nae behooren.

Requeste ci-
vil van de
Hoogen Ra-
de.

Als yemand by sijn partje niet werde gheobijcieert/ oft dat
hy vreesse heeft dat hem niet geobijcieert soude worden / t gunt
hem mochte obsteren/ daer teghens hy verstaet dat hem relijff
vande Hooge Ouerhepb van nooden is/ soo versoekt hy aen
den Hoogen Rade/ als specialijcken daer toe gheauthoriseerde
wesende/ Requête civil/ om daer van gherelebeert te sijn/ met
commitimus aen den Hobe van Holland/ ende die verkregen
hebbende/ doet hy de selve op den naesten Recht- daghe/ op de
Rolle presenteren/ ende partijen Procureur by billet daer van
insinieren/ concluderende ten dage dienende / ten Interimen-
te van den Requête civil na haer forme ende inhoudende/ ende
dien volgens dat hy sal worden gherelebeert/ van &c. maken-
de in cas van debath ensch van kosten : partje neemt de Re-
quête civil ober/ ende dach/ concludeert daer nae (soo hy die
begheerde te debatteren) tot rejectie van den Requête civile/
tot subreptie ende obreptie / ende dat den imperrant sijn ver-
sochte Relief sal worden onsept cum expensis : Hoff ordineert
dat van alles acten ghemaect/ ende totten Prozesse gheboecht
sullen worden/ om in 't visiteren van dien/ &c. ut supra.

Arrements
van Proces
aen te nemen

Wanneer een van partijen/ al eer de saeck in state van wij-
sen is/ ende noch op de Rolle etnighe termijnen te houden sijn/
komt te overlijden / soo doet die noch in 't leven is/ soo hy sijn
Proces begheert te verbolghen/ des obergheledens Erffghe-
naemen verdaegghen/ om de arrements van processe aen te ne-
men/ ende voorts te procederen volgens de leste retroacten/ de
ghedaechdens comparerende versoeken copie vande leste re-
troacten ende dach/ daer na nemen sy de arrements aen/ ende
procederen als sy raedsaem vinden.

De instantie van een ingheselde saecke word geperimeert / *Peremptio seu circum-*
 ghecircumduceert / ofte interrupt verklaerde / als in jaer ende *ductio in iudicium*
 dach gheen termijn daer van ghehouden is / tegens welck ver-
 surm men hem niet Requeste cibyl behelpt / bande Hooghe
 Oiberheyd gheimpetreert.

Proceduyren voor Commissaris.

Partijen verloeken dickwils selfs / ofte werden by sen- *Obditantia*
 tentie van den Hobe / ofte commissen van de Rolle geozdi- *te om te*
 neert te compareren booz den Commissaris oft meer / op hope *compareren*
 van accoozt / ofte om dat de saecke als consistierende is in ma- *booz Com-*
 terie van Rekeninghe ende liquidatie / of om eenige andere in- *missaris.*
 sichten / waer toe hun lieden word geprefigiert seckeren dach.

Ten dage bande comparitie / de wyze daer toe partijen gein- *Adjunct.*
 sinneert sijnde / heeft de Commissaris tot sijn adjunct den Gif-
 fier ofte den Secretaris van 't Hoff / om verbael van 't gheene *Verbael.*
 daer gehandelt is te houden ende uyt te geven.

Soo een van partijgen absent blijft / versoekt den ander te- *Partij niet*
 gens de non comparant default / om 't profijt van dien te mogen *compareren*
 versoeken op de Rolle / tot sulcken profijt als nae Rechten: *de.*
 want de Commissaris is niet ghequalificeert om daer op te
 mogen disponeren.

Ingehalle partijen compareren / ende dooz 't tuschen sprekē *Partijen co-*
 van den Commissaris op hare differenten vgeleken worden / is *mpareren en*
 men gewoon het accoozt in het verbael te doen insereren / ende *hozaghe.*
 op de naeste Rolle / daer op dickmael condemnatie van den
 Hobe te versoeken.

Soo partijen niet konnen verdraegghen worden / nemen sy *Partij niet*
 disposityf / om de saecke binnen seckeren tijdt te volschryven / *verdragende*
 ende daer van haere saecken te leveren / maer om datter gheen *disposityf.*
 middelen van contrainte sijn / om de ontwillighe 'tselbe te doen
 nakomen / en word het Proces hier mede niet seer ghevozdert.

In materie van Execucie van arrest / liquidatie van senten- *Materie van*
 tien / melioracien / ofte beteringhen / reparacien / vruchten / *Execucie en*
 C *liquidatie.*
 ende

ende ophoben/ schaden ende interesten / ende andere dierghe-
 lijcke/ daer in men sommierlijck ende de plano procedeert / leg-
 gen partijen hunlieden Esch ofte Reekeninge over/ in han-
 den van den Commissaris / dewelcke die hoozt ende oberlies
 in presentie van partijen/ ofte houdt Raed van Artickule tot
 Artickule/ daer op hy partijen verbalijck hoozt/ ende passeert
 die Artickulen die hy sonder swaricheydt is bevindende: ende
 op de gheene daer swaricheydt valt/ daer van worden de mid-
 delen van partijen in 't hoort by gheschrijft ghestelt/ ofte ten ver-
 bale ghedieert/ om van alles in den Raedt rapport te doen
 ende aldaer gheordineert te worden na behooren: ende in dese
 materien sijn alle dilapen peremptoir/ die gheacordeert wor-
 den na de distantie vande plaetsen/ qualiteyt/ ende ghelegent-
 heyd// van materie ende persoonen.

Tertius & Quartus Actus.

Van Sententien ende Executien.

Interlocutoir.
 of sententien

Desententien die by den Hove gewesen werden/ sijn
 of interlocutoir/ of definitief.

Interlocutoir/ daer by het Hoff verklaert dat het de saecke
 niet bevind in state om eytelijck ghetermineert te worden/ or-
 dineert partijen te compareren voer N. als Commissaris / op
 seckeren bestemden dach / die hen hoozen ende vereenighen
 sal/ ist doenlijck/ indien niet openen seckere poincten van offi-
 cie/ hem informerende/ ist noot/ ende den Hove rapport doen-
 de/ om 't selve ghehoozt daer op ghedisponeert te worden na be-
 hoozen/ ende referbeert de kosten ten upteynde toe vande sake.

Of alkererende het appointement dispositief / reguleerde
 partijen simpelijck in septen.

Ordoneert partijen te wisselen van elckanders additien/
 ende voorts te schrijben by solutien ende super-solutien/ na stij-
 le vanden Hove.

Ordoneert den Impewant ofte ghedaechde naerder te be-
 rifieren/

rificeren/ het N. Articule van sijne additie.

Wordt alleen op de pzoibiste ghebisponeert.

Dese sententien is men gewoon op de pronunciatie ende in ^{Extensie} de extensie aldus te beginnen. _{bande selbe.}

Gesien by den Hobe van Holland 'tproces albaer upt staen-
de tusschen N: Impetrant in cas &c. ter euvre/ ende C. ter an-
deren sjde/ 't Hoff bevindt de saecke niet in state om eyntelick
recht ghedaen/ &c.

Definitive/ als ten principale volkomentlick Recht gedaen ^{Definitive}
ende de saecke ghetermineert word. Dese beginnen

Inde saecke hangende boor den Hobe van Holland tusschen ^{Formulier}
N. Impetrant in cas &c. ofte epscher in rau actie/ ende C. ge- _{bande selbe.}

daechde ofte verweerder in t selbe cas ter andere sjde/ 't Hoff
doende Recht upt den naem ende van wegen de Hoge Over-
heyd ende Graeffelickheyd van Holland/ Zeland/ ende Vries-
land/ herklaert den Impetrant by 't boumisse in questie te we-
sen niet bestwaerd/ condennneert hem inde boeten van't Fol-
appel/ ende inde kosten vande Prozesse tot taratie ende mode-
ratic van den Hobe, of / Doet te niet het bonnis in questie/ en
doende dat Rechters ter eerster instantie behoorden gedaen te
hebben/ ontfeyt den epscher synen epsch aldaer op den Impe-
trant gedaen ende ghenomen/ ende condennneert hem inde ko-
sten vande eerste instantie/ compensseert de bozderc om redenē
of/ in rau actie/ Condennneert de gedaegde aen den impetrant
te betalen de somme van/ &c. ofte affstant te doen van't Lant.
Alvolghens de ghenomen epsch/ ende conclusie/ ende 't gheene
daer op by den Hobe is geresolveert.

Doch in saken die by memozien beschreven sijn / volchtmen ^{Sententia}
de conclusien die apud acta sijn aengheteyckent: ende als 't Pro- _{conformis}
ces beschreven is in septen/ de conclusien die achter de Schrif- _{debet esse li-}
tueren gestelt sijn. _{bello.}

Als de Processen belepdt sijn ende beschreven boor Com- ^{Formulier}
missariffen van den Hobe/ soo begint men de Sententien in _{van Sententia}
deser boegen. _{en in saecken}
_{voor Commis-}
_{sariffen be-}
_{lepd.}

Op de differenten geresen boor den Hobe van Hollandt tu-
schen

schen N. Impetrant in cas van &c. ter eenre/ende C. gedaegde ter andere sijnde in 't selve cas/ 't Hoff ghehoort 't rapport van den Commissaris daer booren partijen gecompareert sijn ghesweest/ gesien sijn Proces verbael/ stukken/ ende munimenten onder hem geerhibeert/ doende Recht/ &c. ut supra,

*Appellatio
ende grieven
van interlocu
toire.*

De sententien ghewesen sijnde en mach men van interlocu-
toire niet appelleren noch proboceren/ ten waere de selve irre-
parabel waren ter definitive/ ende als men by eenige interlocu-
toire by 't Hoff gewesen hem bevint beswaert / moeten men eerst
aen den Hove met oberleveringe bande grieben verfoecken re-
paratie bande gegeven apponctementen/ waer op 't Hoff ge-
houden is binnen een maendt te disponeren/ of anders mach
men sijn appellatie vervolgen.

*Fatalibus
elapsu.
Werd inter-
locutoire ge-
licht.*

Als definitivelick inde saecken ghewesen is/ ende de fatalia
verloopen sijn (waer binnen men ghehouden is te appelleren)
word by den Crumpant het dictum bande gewesen senten-
tie met de executoriale van dien daer op gelicht/ ende ghesteldt
in handen van een Deurwaerder/ om de selve nae de forme by
de sententie ghescribeert te executeren.

*Executio in
personalibus
ad auctum.*

In personalibus actionibus condemnatie gedaen sijnde tot be-
talinge van eenige pecuniele somme procedert men in 't execu-
teren by sommatie ende renovatie/ ende na langher dilay van
voldoeninge/ eerst tot verkoopinge bande meubele goederen/
daer nae van inmeubelen den ghecondemneerde toebehoor-
vende/ ten derden van chyns-goederen/ ende erff pachten/
mitsgaders bruchten van leenen/ ende ten laetsten van leenen
tot het achterwesen toe.

In realibus.

In realibus daer oncrupning geschieden moet van huysen/
landen ofte gronden procedert men na de sommatie/ tot dade-
lijke upstellinge van't besit.

*In condemna
tionibus ad
factum.*

In condemnationibus ad factum doet men den gecondemneerde
de giselen/ ende na eenigen tyd apprehenderen/ ende noch niet
voldoende word het factum getaxeert tot een pecuniele somme/
dewelcke daer na word geexecuteert by verkoopingh van goe-
deren als boven gesept is.

Den Oeurwaerder moet in t'executeren hem in alles preech-
se dragen nae de ordre die by de Instructie is gheprescribeerde/
soo hy hem eenichsints daer komte te vergrippen/ licht de geer-
ecuteerde van t'Hof mandament penael stad houdende ad cer-
tum diem, tot de welcke toe moet de executie worden ghesur-
cheert/ ende voorts by den Hove alsdan op de plapdoene van
partijen na de ghelegentheid der saecken gedisponeert / sulck
bevonden word te behooren.

Mandament
penael te ghesur-
de executie.

Sententien gewesen ter lager vierschare sijn executabel een
jaer lang; van den Provincialen Raed vyf jaren/ van den Hoo-
gen raed tien/ desen tnd die pder vergunt is geexpireert synde/
moetmen sijn partjen wederom dach-vaerden/ om op de ver-
jaerde sententie executie ghedecerneert te hebben / ende daer op
condemnatie verkrighen alemn de selve mach executeren.

Tijdt dat de
sententien ex-
cutabel sijn.

Statute om
executie te
sien decerne-
ren.

Quintus Actus.

Forme van proceduyren voor den Hoogen Raedt,
in cas d'appel ende reformatie.

Die van eenige sententie tegens hem gewesen begeert
te appelleren/ is sulcs gehouden te doen binnen tien dagē/
ende sijn appel te verheffen/ mitsgaders executeren en den dach
doen dienen binnen ses weken te rekenen van den dag sinder
appellatie/ op peene van desertie :ende tegens den voorsz. tijdt
wordt gheen relief gheacordeert/ dan om merckelghe redenen
in Rechten ghesundeert/ ende in den Prozesse gheverificeert.

Appellatie,
H. a. art. 216
Auth. hodie
C. de appel-
lat.

Mandament van reformatie moetmen lichten ende ter exe-
cutie doen stellen/ midtsgaders den Recht-dach doen dienen
binnen een jaer nae date/ dat de Sententie ghewesen is/ ende
den Reformant en mach geen inhibitie oft surcheantie tegens
de executie verleent worden.

Reformatie,
H. a. art. 217

Als men inde voorgaende instantie pets besuynt heeft te
poseren ende verificeren / twelck men in materia appellationis

Intentio sep-
ten.

aur reformationis noodich vint te allegeren / soo versoekt men by sijn mandament de clause van relief / ofte door Requeste cibyl / onder beneficie vande selve te moghen overlegghen ende dienen van sijn nieuwe seften / waer van men oock ten daeghe dienende by 't versoek van Interinement van de boorsz clausule ofte Requeste cibyl badelick dienen moet / ende sijn partje dubbel overleveren.

Interlocutie
op de mentwe
seften.

Soo 't Hoff daer nae bevin / dat de nieuwe seften ter materie pertinerende sijn ende releveren / soo word de boorsz. clausule ofte Requeste cibyl gheinterineerd / ende den Impetrant gheadmitteerd tot probatie van sijn nieuwe Seften / behoudens ter contrarie daer reghens des ghedaechdes debach ende probatie.

Deserte.

Ten daghe dienende heeft den Impetrant inde saecke van appellatie te letten of 'tselbe oock desert is / mits de indebite interjectie ofte prosecutie / alsoo hy anders ter Requisitie van sijn partje terstond inde boeten van de appellatie ende kosten soude worden ghecondemneert.

Voldinghen
ende appointe
ment daer
na ballende.

't Proces by contrarie conclusie van antwoord item replijck ende duplijck op de Rolle voldongen wesende / word daer nae geconcludeert in Rechten / ende aen 't Hoff versocht 't Proces te willen ontfanghen als Proces by gheschifte / om ex iisdem actis ghetermineert te worden an bene, an male iudicatum sit, ordinerende voorts dat daer by geboecht sullen worden de nieuwe seften / met de acten van dien : ende dat den Impetrant het boorsz. Proces by den Provinciaelen Raed gheeuangeli-seert (dat is / toeghesloten ende besegheldt) sal doen overbringhen binnen den tydt ende op peene inde Instructie begrepen.

H. R. 222,
227.

Enangelisatie.

Welck by Commissarissen vande Rolle verklaerdt wesende / is daer mede 't Proces volkomelijck ghebrachte in state van wijzen / sulcx dat partjen niet anders hebben te doen / als een advertissement aen den Griffier te behandighen / ende in haer sack te doen stecken / soo haer sulcx ghelieft.

State van
wijzen.

Default van
den appellat.
H. R. 225.

Als den Impetrant hem laet stellen in default eerder gheantwoord is / word het appel by een default verklaerdt desert /

de sententie gheconfirmeert/ ende den Appellant ghecondemneert in boeten ende kosten.

De ghedaechde niet comparerende betaeldt booz sijn eerste default de kosten/ ende booz het tweede procediertmen tot visitatie ende uyttinghe van 't Proces/ ofte soo te boozen de saeckie niet beschreven is gheweest/ word 't gheene daer van geappelleert is te niere ghedaen/ ende den defaillant gecondemneert inde kosten.

Van den ghe
daechde,
H. R. 228.
229.

Wieben van acquiescement daer by men renuncieert van sijn appellatie/ gepresenteert eer het Proces ontfangen is als Proces by geschrifte ofte de eene partje van sijn saeck gedienc heeft/ worden geinterineert sonder boeten/maer daer nae moet men betaelen de helft van de boeten van appel ofte reformatie.

Wieben van
acquiescemt
H. R. 218.

Wieben van aggreatie/ mits overleberende schriftelick accoozt/ ende dat men die presenteert ten naesten Recht-daghe/ worden mede gheinterineert sonder boeten.

Van aggre
atie.
H. R. 219.

Boeten van appel sijn booz den Hoogen Raed vyftich gulden/ van Reformatie vyf en twintich gulden/om dat hier geen inhibitie noch surcheantie genoten wordt; daer uyt te noteren is/ datmen den appellant/ mits hy het perijckel van een groo-ter boete loopt/ de inhibitie niet en behoord te weygheren in't verleenen van het mandament: doch moet de sententie van het Hoff drie honderdt Gulden excederen eermen inhibitie ver-
leent.

Boeten van
appel ende re
formatie.
H. R. 232.

H. R. 21.

Saecken Possessoir voor den Hooghen Raed.

Driederley specien van interdecten possessoir werden na onsen stjl ghemeenlyck in Rechten ghebruyckt.

Causa pos-
sessoria.

Adipiscenda possessionis an exl. fin. C. de edicto Divi Had. Interdictum
toll. gheintroduceerde te sijn in possessie van eeniges alybigenes hereditcept/ uyt kracht van een testament dat gansch/ gaef ende ongecanceleert ende gerasert is.

Interdictum
adipiscenda
possessionis.

Retinen-

Maintenne.

Retinenda possessionis by mandament van maintainne/ als men noch sustineert inde possessie te sijn van de goederen in questie / dan by de ghedaechde eenichsints gheturbeert/ concluderende daerom dat hy alle hinder ende empeschement / ter contrarie gedaen/ gehouden sal wesen kosteloos ende schade-loos af te doen/ met interdictie van gelijken meer te doen ende by provisie tot adjudicatie bande recedentie cum expensis.

Exploicte
cingh ban
maintenne.

Tot exploictering van 't mandament van maintainne werd een Deurwaerder ghecommitteert/ die hem infoormeert op het inhouden van het te kennen ghegeven/ ende neemt over alle de documenten ende verificacien / die den Impetrant van sijne geallegeerde possessie hem is behandelgende/ die ten daghe dienende by des Impetrants Procureur ten buffette op de Rolle besluten overgelevert worden.

Possessoir
ban parro-
naetschap in
risdictie/ etc.
H. G. 200.
201.

Oock is men ghewoon in materien possessoir van Parro-naetschap ende van Jurisdictie / quae annexam habent caulam proprietatis, dat den eyscher ten eersten dage moet overleveren sijne titulen/ ende sijne partje vertoonen/ die daer op ten veerthienden daeghe mede moet overlegh doen van de sijne/ ende antwoorden en nae dat de sake voldongen is/ worden partijen geappointeert te schyben soo wel ten principale / als op de recedentie by een volumen, sonder die te scheyden / ende daer na word by den Hobe ten minsten gedisponeert op de recedentie/ soo sommierlijck alst doonlijck is.

202.

203.

Indien een van de voorsz. partijen inde voorsz. materie in ghebrecke waere sijn titulen/ ende gheschiften te overleggen ten voorsz. dage/ word recht gedaen op 't overleggen bande tegenpartje.

Executie bā
de sententien
op de recedē-
tie gewesen.
204.

De sententien by den Rade van recedentie gewesen/ worden gheexecuteert onder cautie van te restitueren de vruchten / die uit vrachten van dien sullen worden ontfangen.

Default ban
den Impetrant.
205.

Den Impetrant hier defaillant blijvende wordt verklaert verballen te sijn van sijn Impetratie/ ende de recedentie geadjudiceert ten profyte van den gedaechde comparerende en den Impetrant gecondenmeert inde kosten/ schaden en interessen.

Maer

Maer indien den Opposant in default is/ verbaft hy booꝛt Van des
eerste van declinatoire/ ende woꝛd ghecondenmeerd in de ko- Opposant.
sten/ booꝛt het tweede default / woꝛd den Impetrant gemain- 206.
teneert/ ende den opposant ghecondenmeert in kosten.

Interdicta recuperanda possessionis diemen hier ghebruyckt
sijn twee Complaite ende Spolie. *Interdicta
recuperanda
posseß.
Complaite
195.*

Den Impetrant van Complaite moet bewiſſen dat by hem
ſelver/ ſijn booꝛſaten/ ofte andere uyt ſijnen name / breevelijck
de litigieuſe ſaechte ofte goed beſeten ende ghebruyckt is/ ſon-
der leſel ofte ghebreck jaer ende dach/ ende daer nae by den
ghedaechde in booꝛſ. poſſeſſie geturbeert ofte gheſtoort te ſijn
gheweest/ op penne van booꝛſ. Complaite verſtecken te we-
ſen/ om minder poſſeſſie als jaer ende dach / maer mogen hen
partijen in ſulcken ghevalle verſien by maintenue/ ofte ſooda-
nige bevelen/ daer by de gedaechde tot reſtabliſſement niet ge-
dwongen woꝛd.

Tot executie van brieven van Complaite woꝛdt een uyt den
Raede by den Preſident ghecommitteert/ die hem by ghelooſ-
weerdige ghetuyghen informieert op den innehouden van de
booꝛſ. brieven acte poſſeſſiooꝛ/ ende turbel/ ofte belet daer inne
ghenarreert/ ende alles ten verbaele doet inſcreven by den Se-
cretaris die hy tot adjunct mede ghenomen heeft/ ende dat ge-
daen weſende/ doet hy partijen beyde verdagen ter plaerſe liti-
giens/ om de booꝛſ. Complaite ter executie te ſien ſtellen / ter
welcker plaerſe hy eerſt ende booꝛ al oſtenſie ende lecture doet
vande booꝛſ. brieven van Complaite, gebende den gedaegde
daer van copie tot ſijner begeerten/ ende indien deſe wilde ſu-
ſtineren den Impetrant inde poſſeſſie niet geweest te hebben/
begeerende dies aengaende ſeyten ofte acten poſſeſſioir ter con-
trarie te verifiereen/ moet den Commiſſaris hem daer toe ad-
mitteren/ ende partijen tyd prefigeren van drie daeghen/ ofte
anderen bequaemen tyd booꝛ alle dilagen ende uytſel / om de
booꝛſ. verificatie te doen tot ſijnen kosten. *Executie. bñ
brieven van
complaite.
196.*

Deſen tyd verſloopen ſijnde/ ofte andersints promptelijck
ſoo den ghedaechde gheen contrary berooch doen en wil/ ende

den Commissaris blyckt van des Impetrants possessie ende turbatie/ sal hy niet teghenstaende de appellatie ofte oppositie procederen toe furnissement ende restablisement / ende volcominge vande boorz. Complainre reelicken ende metter daedt/ soo verre daer eenighe valt / ende daer nae de gedaechde reenen behoort liken dach betekenen om te compareren voor den Hoo- gen Raedt/ ende aldaer den Impetrant breeder ende volko- mender te sien houden ende mainteneren / ende te segghen de redenen van sijn oppositie.

198.

Indien by de informatie van den Impetrant niet klaerlyck blyckt vande premissen/ ende acten possessoit/ inde brieven van Complainre verhaelt/ ofte dat by informatie van den gedaech- de blykt van contrarie possessie/ soo sal den Commissaris geen restablisement decernerē / maer sal alleen d'execucie doen by simpel dachvaerdinghe/ latende 't Hoff disponeren op 't resta- blisement/ ende overbrengende de informatie by hem ghenoe-

Default van men.

den gedaech-
de voor 4000
missaris.
Art. 10. In-
str. curie
Tua capita
in hoc inter-
dicto.

Soo den ghedaechde ter plaetse litigieus niet en compa- reert/ sal den Commissaris mides sijn contumacie/ ende soo hem van den Impetrants gheallegeerde ghenoechsaem is ge- blee ken/ den selsden het restablisement adjudiceren / doende den defaillant boorts ten Hobe verdagen/ als boven.

Op 't egheene boorz. is blyckt dat Complainre heeft tria capi-

1. Restablis-
sement.

ta, waer van het eerste is possessorium summariissimum, 'twelck is restablisement/ dat in boeghen verhaelt by den Commis-

2. Recredētie.

saris wort ghedecerneert: het tweede is Recredētie seu summa-

3. Plenum pos-
sessorium judi-
cium.

rium judicium, daer van het Hoff daer nae is disponerende: het derde is plenum possessorium.

Spolie.

Spoliatu an
re omni a est
restituenda

Spolie word altemet ghebruycht/ als met gheweldt eeni- ge roerende goederen penant afhandich ghemaect sijn / dan niet veel.

Possessiones cum facti sunt, non recipiunt remedium restitutionis in integrum, l. denique 19. ff. ex quib. caus. major.

Redouble-
ment van in-
dict. in
maintenue.

Den ghedaechde is geoorloft in cas van maintenue het in- dict te redoubleren / ende mede te concluderen ghemainte- neert te

neert te sijn inde possessie/ dunckt het hem gheraden.

Die in cas possessoir ghesuccumbeert heeft/ mach petitorio judicio niet ageren/ soo langhe hy de possessoire sententie niet voldaen en heeft.

Sextus Actus.

Van Revisie.

Siet hier van de Instructie van den Hooghen Raede/
Sint. ult. daer in de ordze ende maniere van procederen die
hier in ghehouden word/ ghenoechsaem word verhaeld / son-
der dat daer van eenich byeder verhael van nooden is.

Ghesteldt in mijn ghevanghenisse,

By my

Rombout Hogerbeets.

